

приватний інтерес потерпілого від злочину й офіційний (публічний) інтерес держави й суспільства.

Викрадення людини – грубе порушення прав і свобод громадянина

Злагода О.В., кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри оперативного-пошукової роботи та документування ФПФСП НАВС

Кримінальна ситуація, що складається в сучасному українському суспільстві, в останні роки продовжує залишатися досить складною. Багато в чому це пояснюється тим, що на сьогодні процес реформування суспільного життя України поєднаний з подоланням низки труднощів економічного, політичного, й організаційного порядку, зумовлених перехідним етапом у розвитку країни. Це, у свою чергу, сприяє поширенню низки злочинних діянь, що стають перепоною нормальному розвитку розпочатих демократичних змін, становленню України як соціально-орієнтованої правової держави.

Конституція України 1996 року вперше закріпила достатньо широкий і різний за своїм змістом перелік прав людини. До їх числа належить право на свободу та особисту недоторканість (ч.1 ст.29), а також право на свободу пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень які встановлюються законом (ч. 1 ст.33). Одним із злочинних посягань, які грубо порушують це право, є викрадення людини [1].

Особливе занепокоєння викликає той факт, що в Україні спостерігається тенденція до значної латентності, посилення жорстокості та цинізму під час вчинення викрадення людей, яке досить часто супроводжується заподіянням тяжкої шкоди здоров'ю або вбивством потерпілих, приниження їх честі та гідності.

Викрадення людини – це злочин не тільки проти особи, її свободи, честі та гідності. Особи, які вчинили викрадення людини, виступають проти держави та суспільства.

Крім того, викрадення людей, як правило. Являється одним із елементів організованої злочинності. Велика кількість злочинів, пов'язаних з викраденням людей у Росії вчинялися вищим керівництвом держави при допомозі правоохоронних органів. Мільйони людей безслідно зникали в таборах і тюрмах. Викрадення людей було справою держави, і у більшості випадків платою за це було життя викраденого [2, с.23].

Для ефективної боротьби зі злочинами, пов'язаними з викраденням людей велике значення має своєчасне виявлення ознак злочину та початок кримінального провадження. Проте забезпечення виконання даної умови представляє певну складність. Це обумовлене рядом причин.

Основними причинами які виникають при виявленні та розслідуванні фактів викрадення людей є обмежене коло джерел інформації про вчинене діяння. Зазвичай таким джерелом інформації є родичі та знайомі потерпілих, не так часто є випадкові громадяни – свідки події. Водночас родичі та знайомі потерпілого далеко не завжди своєчасно повідомляють про подію. Перед ними стоїть нелегке питання вибору: або вчинити так, як того вимагають злочинці – викрадачі потерпілого, або звернутися із заявою до правоохоронних органів. Страх за життя та здоров'я потерпілого, реальність загрози настання інших небажаних наслідків та недовіра до правоохоронних органів щодо забезпечення звільнення викраденого нерідко схиляють чашу терезів на користь виконання вимог злочинців. [3, с.155].

Можна наводити ще ряд прикладів викрадення людей, проте картина зрозуміла. В даній категорії злочинців не має ні національності, ні віри, ні людської гідності, тільки ціль – нажитися будь-яким способом.

Під час, опитування потерпілих які стали жертвами викрадення, було встановлено, що як правило, утримувались вони в підвалах, занедбаних будинках які заходяться на окраїнах населених пунктів, годували раз на добу. З цілю психологічного тиску злочинці одного із затриманих вбивали, а іншого відпускали.

До недавнього часу говорити про широкомасштабний захист честі та гідності громадян, їх прав і свобод не приходилося. Проте ситуація яка виникла в Україні в кінці 2013 та протягом 2014 року викликає занепокоєння серед працівників правоохоронних органів, прокуратури, суду та представників влади.

Враховуючи збільшення масштабів даного виду злочину на території нашої країни, доцільним було б створити тимчасову міжвідомчу слідчо-оперативну групу яка б займалася розслідуванням та припиненням фактів викрадення людей.

На дану слідчо-оперативну групу можна покласти:

- створення на базі Інтегрованої інформаційно-пошукової системи (ІПС) єдиний банк даних (БД) щодо виявлення фактів викрадення людей, інформацію про осіб які вчиняють дані злочини;

- аналіз кримінальних проваджень та оперативно-розшукових справ по фактах викрадення людей на території України;

Підводячи підсумки, хотілося б зазначити, що з метою успішної протидії цим злочинам необхідно поєднання не тільки зусиль правоохоронних органів, але й держави разом з суспільством. Тому ніякі обставини, якими б вони не були, чи то загроза війни, стан війни, внутрішня політична нестабільність чи інша надзвичайна ситуація, не можуть бути виправданням насильницькому зникненню або викраденню людей на території будь-якої незалежної демократичної країни.

Список використаних джерел:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. //Відомості Верховної Ради України. 1996. - №30, ст. 141.

2. Адельхаян Р. А. Расследование похищения человека. М., 2003. 212 с.

3. Голина В.В. Преступления против свободы и воли личности: криминологическая характеристика и проблемы предупреждения //Злочини проти особистої волі людини/ Редкол.: В.В. Сташис (гол. ред.) та ін. – Х., 2002. – 240с.

Застосування угоди в кримінальному процесі України

Глушко А.П., старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін ННІПП НАВС

Запровадження в кримінальному судочинстві інституту домовленості між сторонами провадження (укладання угод), безумовно є прогресивним надбанням.

Хотілося б зазначити про беззаперечні переваги інституту угод: уникнення небажаних судових витрат; зниження навантаження на прокуратуру і суд; легітимізацію компромісу між сторонами кримінального провадження; розширення принципу індивідуалізації покарання; укладання угоди має на меті пом'якшення покарання, застосованого до обвинуваченого (підсудного), у зв'язку з його каяттям; угода є більш справедливою по відношенню до правопорушника, який стає на шлях виправлення та повернення в суспільство.